

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการ โรงเรียนวิถิพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research) ซึ่ง ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนวิถิพุทธ ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 209 โรงเรียน ซึ่งจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ได้ดังตารางที่ 5 และตารางที่ 6

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ใน โรงเรียนที่สมัครเข้าร่วม โครงการ โรงเรียนวิถิพุทธ จำนวน 209 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่ง ชั้น (Stratified Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามขนาดของ โรงเรียน

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 170 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 209 โรงเรียน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 44-45) ซึ่งจะได้จำนวนผู้บริหาร 170 คน ครูผู้สอน 170 คน นักเรียน 170 คน และผู้ปกครอง 170 คน

2. แบ่งจำนวนขนาดของโรงเรียนที่กำหนดไว้ 170 โรงเรียน ออกเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก ตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียน ดังตารางที่ 5

3. สุ่มเลือกโรงเรียนในแต่ละขนาดโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เลือกผู้บริหาร โรงเรียน ตามขนาดของโรงเรียน จากโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มในขั้นที่ 1 โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียนละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ดังตารางที่ 6

2. เลือกครูผู้สอน ตามขนาดของโรงเรียน จากโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มในขั้นที่ 1 โดยวิธีการสุ่มแบบแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียนละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ดังตารางที่ 6

3. เลือกนักเรียน ตามขนาดของโรงเรียน จากโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มในขั้นที่ 1 โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โรงเรียนละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ดังตารางที่ 6

4. เลือกผู้ปกครอง ตามขนาดของโรงเรียน จากโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มในขั้นที่ 1 โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โรงเรียนละ 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 170 คน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 5 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ

โรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
ขนาดใหญ่	51	42
ขนาดกลาง	91	74
ขนาดเล็ก	67	54
รวม	209	170

ตารางที่ 6 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่สมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตามสถานภาพ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง

ขนาดโรงเรียน สถานภาพ	ขนาดใหญ่		ขนาดกลาง		ขนาดเล็ก		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหาร	51	42	91	74	67	54	209	170
ครูผู้สอน	51	42	91	74	67	54	209	170
นักเรียน	51	42	91	74	67	54	209	170
ผู้ปกครอง	51	42	91	74	67	54	209	170
รวม	204	168	364	296	268	216	836	680

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบสอบถามการวิจัยเรื่องประเมินโครงการฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีข้าวของคนอีสานสู่เด็กและเยาวชน ของนายประศาสตร์ ฐระนิตย์ แบบสอบถามการวิจัยเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนดอนก่อโนนสวรรค์ ของนายจิตการ หนูจันทร์ และตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ มี 2 ข้อคือ

1. เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก

2. เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และ ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่สมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีการสร้างเครื่องมือของลิเคิร์ต (Likert) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงระดับความคิดเห็น และค่าน้ำหนักของตัวเลือกตามวิธีของลิเคิร์ต(Likert)

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักของตัวเลือก
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

แบบสอบถามประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านบริบท	จำนวน	10	ข้อ
ด้านที่ 2 ด้านปัจจัยนำเข้า	จำนวน	18	ข้อ
ด้านที่ 3 ด้านกระบวนการ	จำนวน	10	ข้อ
ด้านที่ 4 ด้านผลผลิต	จำนวน	17	ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ในด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษารายละเอียด แนวคิด หลักการและวิธีการประเมินโครงการ โดยเฉพาะการประเมินโครงการแบบ CIPP Model
3. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ โดยเฉพาะงานวิจัยที่ใช้การประเมินโครงการแบบ CIPP Model
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น
5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้
 - 5.1 นายพิศิษฐ์ วรรณศรี การศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และความถูกต้องด้านเนื้อหา
 - 5.2 นายรัตนะ บุตรสุรินทร์ การศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของรูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.3 นายมงคล แก้วพะเนาว์ การศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมกับข้อความที่ใช้
6. ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มเทียบเคียงขนาดเล็ก 15 คน
7. นำเครื่องมือที่ได้จากการทดลองใช้มาหาคุณภาพ ดังนี้
 - 7.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) ระหว่างคะแนนรายข้อของข้อนั้นกับคะแนนรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation) (บุญชม

ศรีสะอาด. 2538 : 163) และเลือกข้อที่ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21 ถึง 0.89 ใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล

7.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.95

8. สร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ซึ่ง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสุ่ม ของ โรงเรียนที่ดำเนิน โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปแจกและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัย พร้อมหนังสือนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามอย่างแท้จริง และเก็บรวบรวมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคืนมาในคราวเดียวกัน
3. ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูล 680 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. นำเครื่องมือที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อประมวลผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในการดำเนิน โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และ ผู้ปกครอง วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (f-test) และการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อวิเคราะห์ความ แตกต่างของตัวแปรเป็นรายกลุ่ม กรณีพบค่าความแตกต่างจะวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Scheffe' Analysis

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ ในด้าน บริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามแบบ ปลายเปิด (Open Ended Question) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปออกมา เป็นความคิดเห็น และข้อเสนอแนะรายด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) ระหว่างคะแนนรายข้อนั้นกับคะแนนรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation)

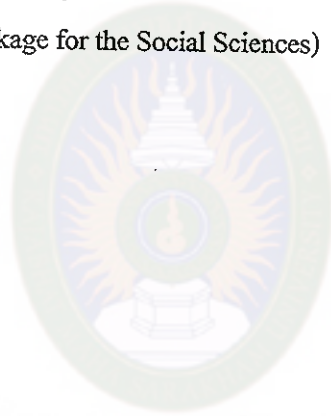
2.2 วิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (f-test)

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรเป็นรายกลุ่ม

3.3 วิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้ Scheffe' Analysis
การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY